

Medzinárodná konferencia EIUS otvorila diskusiu o inklúzii ukrajinských študentov

2.10.2026 - | Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Takmer 90 účastníkov zo Slovenska, Poľska a Rumunska sa 15. septembra 2026 stretlo v Hoteli Grand Víglaš na záverečnej medzinárodnej konferencii „Where Access Meets Belonging: Beyond Access, Towards Inclusion“. Podujatie, ktoré zorganizovala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, bolo vyvrcholením medzinárodného výskumného projektu European Inclusion of Ukrainian Students (EIUS) a vytvorilo priestor na prezentáciu jeho výsledkov, odbornú diskusiu i hľadanie možností, ako vytvárať inkluzívnejšie prostredie pre ukrajinských a ďalších zahraničných študentov na európskych univerzitách.

Projekt European Inclusion of Ukrainian Students (EIUS) reaguje na zmeny, ktoré priniesla vojna na Ukrajine do európskeho vysokoškolského prostredia. Jeho cieľom nie je iba pomenovať bariéry, ktorým ukrajinskí študenti čelia, ale prostredníctvom výskumu identifikovať ich potreby, skúsenosti a podmienky úspešného začlenenia do akademického a sociálneho prostredia vysokých škôl. Výskumné aktivity projektu prepájajú pohľad samotných ukrajinských študentov s perspektívou domácich študentov a vysokoškolských pedagógov a sledujú viaceré dimenzie inklúzie od akademickej adaptácie, sociálnej integrácie a jazykovej komunikácie až po emocionálnu pohodu, inštitucionálnu podporu či vnímanie rovnakého zaobchádzania.

Tri krajiny, spoločná výskumná otázka

Projekt je založený na medzinárodnom partnerstve troch univerzít zo Slovenska, Poľska a Rumunska, pričom jeho koordinátorom je Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Projektovými partnermi sú University of Rzeszów v Poľsku a Ovidius University of Constanța v Rumunsku. Do aktivít bol ako asociovaný partner zapojená aj Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University na Ukrajine.

Výskumná časť projektu zahŕňala zber a interpretáciu kvantitatívnych aj kvalitatívnych údajov a spoločný výskumný rámec umožnil sledovať situáciu v jednotlivých partnerských krajinách a zároveň identifikovať spoločné aj špecifické výzvy. Súčasťou projektu boli dotazníkové zisťovania medzi ukrajinskými študentmi, domácimi študentmi a akademickými pracovníkmi, kvalitatívne výskumné aktivity, tematické stretnutia a následné spracovanie národných i porovnávacích výstupov. Anonymizované výskumné dáta, dotazníky a národné správy sú zároveň sprístupnené na projektovej webovej stránke, čím projekt vytvára priestor aj pre ich ďalšie výskumné využitie.

Výsledky výskumu na jednom mieste

Práve prepojenie výskumu s praxou bolo jednou z hlavných línií záverečnej konferencie. Účastníkov v úvode privítal rektor UMB doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. Následne predstavili zástupcovia Univerzity Mateja Bela, University of Rzeszów a Ovidius University of Constanța výsledky projektu a jeho pridanú hodnotu pre jednotlivé partnerské inštitúcie.

Za UMB výsledky prezentovala doc. Mgr. et Mgr. Ing. Miroslava Knapková, PhD., za University of Rzeszów prof. UR dr hab. Anna Barwińska-Małajowicz a za Ovidius University of Constanța Maria Alina Carataș, PhD. Prezentácie doplnila diskusia, ktorá umožnila konfrontovať skúsenosti jednotlivých partnerských univerzít a pomenovať prenositeľné postupy využiteľné aj v širšom európskom vysokoškolskom prostredí.

Významnú časť programu tvorila panelová diskusia „Inclusion of Ukrainian Students in Higher Education: Experiences, Challenges and Perspectives“. Diskusia presunula pozornosť od samotných výskumných zistení k otázke ich uplatnenia v praxi k integrácii ukrajinských študentov na slovenských univerzitách, možnostiam podpory zo strany verejných inštitúcií a ľudskoprávnym aspektom vzdelávania v kontexte migrácie. Do diskusie sa zapojili prof. ThDr. Mária Kardis, PhD. z Prešovskej univerzity v Prešove a prof. Ing. Alena Galajdová, PhD. z Technickej univerzity v Košiciach.

Jedným z princípov projektu EIUS je vnímať inklúziu ako viacrozmerný proces, ktorý nemožno hodnotiť iba z pohľadu inštitúcie. Aj preto popoludňajšia časť konferencie priniesla individuálne perspektívy a praktické skúsenosti z rôznych prostredí. Prof. Magdalena Baciú-Iacob predstavila reakciu Rumunska na utečeneckú krízu v okrese Constanța od marca 2022, Ing. Vanesa Kováčiková priblížila inklúziu ukrajinských študentov z perspektívy domácich študentov a Mgr. Michael E. Dove a JUDr. Martin Píry, PhD., univ. doc. priniesli pohľad vysokoškolských pedagógov a skúsenosti z praxe.

Konferencia tak umožnila stretnutie rôznych úrovní skúsenosti, od výskumných pracovníkov a vysokoškolských pedagógov cez odborníkov a zástupcov inštitúcií až po študentov. Takmer 90 účastníkov zo Slovenska, Poľska a Rumunska vytvorilo medzinárodný priestor na porovnávanie skúseností a výmenu príkladov dobrej praxe. Súčasťou programu boli aj networkingové aktivity zamerané na budovanie partnerstiev a rozvoj ďalšej medzinárodnej spolupráce.

Od dát k udržateľnej zmene

Záverečná konferencia zároveň ukázala širší význam projektu EIUS. Inklúzia zahraničného študenta sa nekončí jeho prijatím na univerzitu. Zahŕňa schopnosť plnohodnotne sa zapojiť do akademického života, vytvárať sociálne väzby, orientovať sa v novom prostredí a mať prístup k primeranej podpore. Práve posun od prístupu k vzdelávaniu k skutočnému pocitu spolupatričnosti vystihoval aj názov konferencie „*Where Access Meets Belonging: Beyond Access, Towards Inclusion*“.

Výsledky EIUS preto nemajú zostať iba na úrovni výskumných dát. Projekt počíta s ich pretavením do odborných publikácií, súborov príkladov dobrej praxe a odporúčaní určených vysokým školám, verejným inštitúciám, európskym aktérom a ďalším organizáciám, ktoré sa podieľajú na tvorbe inkluzívneho vzdelávacieho prostredia. Medzi plánované spoločné výstupy patrí aj príručka odporúčaní pre európske vysoké školy zameraná na zlepšovanie inklúzie ukrajinských študentov.

Konferencia tak nepredstavovala iba záverečné podujatie projektu, ale priestor na zhodnotenie získaných poznatkov a ich prenos do ďalšej praxe. Výmena skúseností medzi partnerskými krajinami a otvorenie diskusie medzi akademickou obcou, odborníkmi, inštitúciami a študentmi vytvára predpoklady na to, aby poznatky získané počas projektu mohli byť využiteľné aj pri nastavovaní podpory ďalších skupín zahraničných študentov. Tento širší presah je súčasťou ambície projektu EIUS využiť skúsenosť s inklúziou ukrajinských študentov ako východisko pre systematickejšie budovanie bezpečného a inkluzívneho prostredia európskych vysokých škôl.

Záverečná konferencia sa realizovala v rámci projektu European Inclusion of Ukrainian Students (EIUS) č. 2023-1-SK01-KA220-HED-000157553, ktorý sa realizuje v období 2023 - 2026 v rámci programu Erasmus+.

<https://www.umb.sk/aktuality/medzinarodna-konferencia-eius-otvorila-diskusiu-o-inkluzii-ukrajinskych-studentov.html>